

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра лісового та садово- паркового господарства

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Озеленення населених місць

Підготовки Бакалавра

Силабус освітнього компонента «Озеленення населених місць» підготовки бакалавра

Розробник: Шепелюк Марія Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Шепелюк М.О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри: _____ _____ Андрєєва В. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Н4 Лісове господарство Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр <u>3-ий</u>
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Викладач: [Шепелюк Марія Олександрівна](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: shepeliuk.mariia@vnu.edu

Розклад занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Силабус вибіркового освітнього компонента «Озеленення населених місць» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

Завданням освітнього компонента «Озеленення населених місць» є надання студентам теоретичних засад формування системи озеленення населених місць; нормативних вимог щодо розміщення зелених насаджень; специфіки озеленення об'єктів різного функціонального призначення; основ проектування садово-паркових об'єктів, а також здобуття практичних навичок щодо добору асортименту деревних рослин для зелених насаджень різного функціонального призначення.

Під час навчання у студентів формується розуміння значення озеленення населених місць не тільки з декоративної точки зору а й з екологічної, соціальної, економічної, містобудівельної та історико-культурної. Отримані знання допомагають правильно використовувати рослинний матеріал для озеленення, враховуючи його біологічні, екологічні, декоративні і топологічні особливості, а також використання їх на практиці робить життя людей, їх роботу, навчання та відпочинок більш комфортним.

В результаті засвоєння матеріалу, у студентів сформується здатність вирішувати поставлені завдання з вирощування та формування біологічно стійких та архітектурно-художніх зелених насаджень в населених пунктах. Що у свою чергу формуватиме та розвиватиме їх критичне мислення, лідерські здібності та здібності до комплексного

вирішення проблем, а також вміння планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.

2. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні (семінарські)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. <u>Теоретичні аспекти розвитку озеленення населених місць</u>						
Тема 1. Вступ. Основи озеленення міст.	28	2	4	20	2	ДС, РЗ/К / 20
Тема 2. Ландшафтно-планувальна організація населених місць та система озеленення.	28	2	4	20	2	ДС, РЗ/К / 20
Разом за модулем 1	56	4	8	40	4	40
Змістовий модуль 2. <u>Організація підготовчих та будівельних робіт на об'єктах</u>						
Тема 3. Агротехніка озеленення.	28	2	4	20	2	ДС, РЗ/К / 20
Тема 4. Догляд за посадками.	38	2	4	30	2	ДС, РЗ/К / 20
Тема 5. Реконструкція, реставрація та консервація зелених насаджень.	28	2	4	20	2	ДС, РЗ/К / 20
Разом за модулем 2	94	6	12	70	6	60
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Теоретичні основи озеленення. Розкрийте поняття озеленення населених місць, його значення для екології, соціального розвитку та формування комфортного міського середовища.

2. Класифікація зелених насаджень. Охарактеризуйте основні категорії зелених насаджень у населених пунктах (загального, обмеженого користування та спеціального призначення).

3. Функції міських зелених зон. Проаналізуйте екологічні, санітарно-гігієнічні, рекреаційні, естетичні та соціальні функції зелених насаджень.

4. Нормативи озеленення. Ознайомтесь із чинними нормами та стандартами забезпеченості населення зеленими насадженнями (на прикладі України або міжнародних стандартів).

5. Асортимент рослин для міського озеленення. Опишіть принципи добору деревних, чагарникових і трав'янистих рослин для умов міста з урахуванням стійкості до урбанізованих факторів.

6. Принципи ландшафтного проектування. Розкрийте основні принципи планування та композиції зелених насаджень (симетрія, асиметрія, ритм, контраст, масштабність).

7. Типи об'єктів озеленення. Охарактеризуйте особливості озеленення парків, скверів, бульварів, вулиць, прибудинкових територій та промислових зон.

8. Урбанізовані фактори впливу на рослини. Проаналізуйте вплив забруднення повітря, ущільнення ґрунтів, дефіциту вологи, теплового острова міста на стан зелених насаджень.

9. Система догляду за зеленими насадженнями. Описати основні заходи з утримання насаджень: полив, обрізування, захист від шкідників і хвороб, омолодження та реконструкція.

10. Сталий розвиток і зелені інфраструктури. Розкрийте роль зелених насаджень у концепції сталого розвитку міст та поняття «зелена інфраструктура» і «екосистемні послуги».

Перелік тем практичних робіт

Практична робота 1. Загальні положення щодо озеленення території.

Практична робота 2. Передпроектне обстеження території.

Практична робота 3. Розробка дендроплану.

Практична робота 4. Стилзація та зонування території.

Практична робота 5. Вивчення декоративних властивостей деревних і чагарникових рослин.

Практична робота 6. Графічне зображення рослин.

Практична робота 7. Прийоми формування рослинних угруповань. Підбір асортименту рослин

Практична робота 8. Прийоми формування ландшафтних композицій.

Практична робота 9. Влаштування різних типів газонів та догляд за ними. Технологічна карта.

Практична робота 10. Технологія створення квітників та догляд за ними. Технологічна карта з догляду за квітниками з однорічників, дворічників та багаторічників.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

1. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Загальна кількість балів
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедалайнів

Практичні навички (виконання практичної роботи) оцінюються за результатами виконання практичної роботи чи виступу на семінарському занятті. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Практична робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент вчасно виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час письмового опитування заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – залік. Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/woztgm>).

Перелік підсумкових питань

1. Поняття та значення озеленення населених місць у системі міського планування.
2. Історичний розвиток міського озеленення та основні етапи формування зелених систем міст.
3. Класифікація зелених насаджень за функціональним призначенням.
4. Зелені зони загального, обмеженого користування та спеціального призначення: характеристика.
5. Екологічні функції зелених насаджень у міському середовищі.
6. Соціально-рекреаційна роль зелених зон у структурі міста.
7. Санітарно-гігієнічні функції насаджень (очищення повітря, шумозахист, мікроклімат).
8. Нормативи забезпеченості населення зеленими насадженнями (Україна та міжнародні підходи).
9. Принципи формування системи зелених насаджень міста.
10. Зелені коридори, екологічні мережі та їх роль у міській екології.
11. Типи об'єктів озеленення: парки, сквери, бульвари, сади, лісопарки, набережні.
12. Особливості озеленення вулиць і транспортних магістралей.
13. Озеленення житлових територій та прибудинкових просторів.
14. Озеленення промислових і санітарно-захисних зон.
15. Асортимент деревних порід для міського озеленення (критерії добору).
16. Асортимент чагарників та ґрунтопокровних рослин для міського середовища.
17. Використання квітникових культур та газонів у міському ландшафті.
18. Принципи ландшафтно-планувальної композиції зелених насаджень.
19. Просторово-композиційні елементи озеленення (алеї, масиви, куртини, солітери).
20. Урбанізовані фактори впливу на рослини (забруднення, ущільнення ґрунтів, тепловий острів).
21. Ґрунтові умови та їх покращення при створенні зелених насаджень.
22. Технологія створення зелених насаджень (посадка, пересадка, підготовка території).
23. Система догляду за зеленими насадженнями (полив, обрізування, захист рослин).
24. Реконструкція та омолодження міських зелених насаджень.
25. Фітомеліорація та фіторемедіація в умовах міста.
26. Біорізноманіття в міських зелених насадженнях та його збереження.
27. Концепція «зеленої інфраструктури» міста.
28. Екосистемні послуги зелених насаджень у населених пунктах.
29. Сталий розвиток міст і роль озеленення в адаптації до зміни клімату.
30. Сучасні тенденції та інновації в міському озелененні (вертикальне озеленення, зелені дахи, смарт-парки).

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ДБН 360-92** Планування і забудова міських і сільських поселень.
2. ДБН А.2.2-3-2012 Склад та зміст проектної документації на будівництво.
3. ДБН В.2.3-5-2001 Вулиці та дороги населених пунктів.
4. Дідур І.М., Прокопчук В.М., Панцирева Г.В., Циганська О.І. Рекреаційне садово-паркове господарство. Вінниця: ВНАУ, 2020. 328 с.
5. Кузнецов С.І., Кушнір А.І., Левон Ф.М., Пушкар В.В., Суханова О.А., Кузнецова М.С., Гончаренко Б.В. Асортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 321 с.
6. Кучерявий В.П., Кучерявий В.С. Озеленення населених місць: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів, Видавництво «Новий світ-2000», 2021. 666 с.
7. Познякова С.І., Лось С.А. Декоративна дендрологія. Голонасінні: навч. посібник. Держ. біотехнол. ун-т. Харків: Факт, 2024. 325 с.
8. Русанова І.В., Шульга Г.М. Інженерний благоустрій територій. Львів: Львівська політехніка, 2020. 260 с.
9. Шепелюк М.О., Бортнік Т.П., Андрєєва В.В., Войтюк В.П., Кичилюк О.В., Голуб С.М., Сахарук Г.А., Рибак Ю.Л. Озеленення населених місць: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни. Луцьк: 2021. 75 с.